

Ilomantsin kunta

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Käsittely hyvinvointilautakunnassa 6.11.2024 / 56 §

Sisällys

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	5
3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	6
3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa	6
3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	8
Muut kielet	9
3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	10
4. Toimintakulttuuri	11
4.3. Oppimisympäristöt ja työtavat	11
4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	12
5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	12
6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.....	13
6.3. Opetuksen eriyttäminen.....	14
6.4. Kodin ja koulun yhteistyö.....	15
6.5. Oppilashuolto	16
6.6. Oppilaanohjaus.....	17
6.7. Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.....	18
7. Oppilaan arviointi	20
8. Todistukset.....	20
9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana.....	21
Liitteet.....	22

Tämä Ilomantsin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma on laadittu siten, että valtakunnallisissa perusteissa määritellyt opetuksen järjestäjän päätettäväksi määrätyt asiat on kuvattu tässä kunnan opetussuunnitelmassa kunkin luvun alussa. Ilomantsin opetusta koskevat järjestelyt ja painopisteet on näkyvät kehystettynä.

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

[Perusopetuslaissa](#)¹ säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. [Opetuksen tavoitteet](#)² on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. [Opetukseen osallistuvalla on oikeus](#)³ siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. [Perusopetuslain](#)⁴ mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen [opetusryhmien muodostamisesta](#)⁵ päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen tai

¹ Perusopetuslaki (628/1998)

² Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012) 5 §

³ Perusopetusasetus (852/1998) 3 § (363/2015)

⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 30 § (642/2010)

⁵ Perusopetusasetus (852/1998) 2 § (893/2010)

ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Ilomantsin kunnan perusopetus on suomenkielistä. Valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan perusopetukseen siirtymistä varten tarvittavia valmiuksia suomen kielessä. Oppilas on valmistavassa opetuksessa noin yhden lukuvuoden ajan. Oppilaan viikoittainen tuntimäärä vastaa keskimäärin vastaavan ikäisen perusopetuksen oppilaan tuntimäärää.

Valmistavan opetuksen ryhmä/ryhmät muodostetaan tarpeen mukaan Pogostan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilailla on Ilomantsin kunnassa vastaavat etuudet kuin perusopetuksen oppilailla. Valmistavan opetuksen alkaessa sovitaan oppilaan ikätasoa vastaava kotiluokka, johon oppilas integroidaan hänen omassa opinto-ohjelmassaan määritellyllä tavalla. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas opiskelee valmistavan opetuksen oppiaineita tuetusti ikätasoaan vastaavassa perusopetuksen ryhmässä oman opinto-ohjelmansa mukaisesti. Opetuksessa hyödynnetään joustavia opetusjärjestelyjä. Integroinnin tavoitteena on edistää opiskeluvalmiuksien ja suomen kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista. Integroinnin avulla oppilas saa kokemusta autenttisesta oppimisen kieliympäristöstä. Integrointi tukee myös oppilaan kotoutumista.

Ilomantsissa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta kahden toimintamallin mukaan:

1. **Inklusiivista valmistavaa opetusta** järjestetään maahanmuuttajataustaisille esi- ja perusopetusikäisille lapsille ja nuorille esiopetusluokan tai perusopetusluokan yhteydessä. Inklusiivinen valmistava opetus on tarkoitettu ensisijaisesti niille, jotka osaavat jo jonkin verran suomea, mutta tarvitsevat tukea keskeisten käsitteiden hallinnassa, sanavaraston laajentamisessa, oman ilmaisun vahvistamisessa, ohjeiden ymmärtämisessä ja muissa kouluvalmiuksissa. Opetusta järjestetään erityisesti esiopetusikäisille ja koulussa ensimmäisen luokan oppilaille. Esiopetusikäisten valmistavan opetuksen tavoitteet on määritelty tarkemmin Joensuun seudun esiopetussuunnitelman luvussa 8.

Yksilöllisen arvion perusteella inklusiiviseen opetukseen voidaan ottaa myös vanhempia oppilaita sekä oppilaita, jotka eivät osaa lainkaan suomen kieltä. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevat oppilaat saavat opetusta oman luokkansa kanssa eri oppiaineissa sekä lisäksi ylimääräistä suomi toisena kielenä -opetusta oman opinto-ohjelmansa mukaisesti yhdestä viiteen tuntiin viikossa. Tämän

lisäksi osa opetuksestakin voidaan tarvittaessa pitää eriytettyssä ryhmässä. Pedagogisesti on tarkoituksenmukaista, että valmistavan opetuksen oppilaiden määrä esiopetuksen/perusopetuksen ryhmässä olisi enintään puolet ryhmän oppilasmäärästä.

2. Ryhmämuotoista valmistavaa opetusta järjestetään erillisessä ryhmässä juuri maahan muuttaneille oppilaille, mahdollisuuksien mukaan erikseen ala- ja yläkouluikäisille. Erillisen valmistavan opetuksen ryhmän oppilasmäärän kokosuositus on enintään 10 oppilasta.

Perusopetuksen ryhmien perustamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Ryhmiä perustetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Perusopetukseen valmistava opetus kestää pääsääntöisesti yhden vuoden. Oppilas voi kuitenkin tarvittaessa jatkaa valmistavassa opetuksessa pidempään. Valmistavan opetuksen pidentämistarpeen arvioivat oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Erityistä tarvetta pidennettyyn valmistavaan voi olla myöhään maahan tulleilla oppilaille, joilla ei ole riittäviä valmiuksia perusopetukseen siirtymiseen ja perusopetuksen suorittamiseen.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, [Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015](#)⁶ sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#)⁷.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

⁶ [Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015](#)

⁷ [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#)

- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

[Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain](#)⁸ mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. [Yhdenvertaisuuslain](#)⁹ mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Pogostan koululle on laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jota päivitetään kolmen vuoden välein.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetuksen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvalmiuksiltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla

⁸ [Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettu laki](#)

⁹ [Yhdenvertaisuuslaki](#)

äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa. Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvien tukitoimien. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Valmistava opetus on alusta lähtien kieli- ja kulttuuritietoista. Suomen kielen opetuksen ohella opetusta annetaan perusopetuksen oppiaineissa oppilaan oman opinto-ohjelman mukaan. Oman opinto-ohjelman laatimisessa ja opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan ikä ja opiskeluvälit. Opetuksessa keskitytään niihin oppisisältöihin, joiden hallinta on tarpeen oppilaan siirtyessä perusopetukseen.

Yläkouluikäisten valmistavan opetuksen keskeinen tavoite on luoda edellytykset päättövaiheen opiskelulle sekä orientoida nuorta jatko-opintoihin suuntautumisessa ja ammatin valinnassa. Valmistavan vaiheen aikana on tavoitteena kartoittaa oppilaan aiemmat tiedot ja taidot koulun eri oppiaineissa. Yhteistoiminta perusopetuksen oppilaiden kanssa edistää kieli- ja vuorovaikutustaitojen kehittymisen lisäksi sosiaalisten suhteiden syntymistä.

Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa toteutuu parhaiten. Näissä ryhmissä oppilaat ovat osana perusopetuksen ryhmää koko opetuksen ajan, lukuun ottamatta eriytettyjä oppitunteja ja lisätunteja, joissa opetetaan erityisesti suomen kieltä, kulttuuria ja eri oppiaineiden sanastoja ja sisältöjä, joiden opettelu luokassa on ollut haastavaa sanastonsa ja käsitteistönsä takia.

Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa yhteistyö perusopetuksen kanssa toteutuu esimerkiksi integraatiotunneilla, jolloin yksittäiset oppilaat voivat opiskella joitakin oppiaineita jossakin perusopetuksen ryhmässä. Jokaiselle oppilaalle määritellään omassa opinto-ohjelmassa oma perusopetuksen opetusryhmä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Valmistavan opetuksen oppilas voi opiskella perusopetuksen ryhmässä alakoulussa oman taito- ja tietotasonsa sekä kielitaitonsa mahdollistamia oppiaineita. Alkuvaiheessa integraatiotunteina ovat usein esimerkiksi kuvataide, musiikki, käsityö ja liikunta. Jollakin oppilaalla voi oman matemaattisen osaamisen kautta olla integraatiotuntina myös esimerkiksi matematiikka. Sanallisten matemaattisten tehtävien opettelu vaatii yleensä kuitenkin eriyttävää opetusta. Englannin opiskelu on usein tarpeellista integroida oppilaan lukujärjestykseen heti syksyn alussa, jotta hän ei jää jälkeen muusta opetusryhmästä.

Valmistavan opetuksen oppilas tarvitsee usein tukea eri kielten opiskeluun puutteellisen suomen kielitaitonsa takia. Myös eriytetty englannin opiskelu valmistavan opetuksen ryhmässä tai omalla äidinkielellä saatava tuki vieraiden kielten opetuksessa on erittäin suotavaa.

Pogostan koulu määrittää integraation järjestämisen periaatteet. Kaikilla valmistavan opetuksen oppilailla on oltava mahdollisuus integraatioon perusopetuksen ryhmissä. Integraation järjestämisestä vastaa yhtenäisen perusopetuksen rehtori.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt. Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan

tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opetetaan suomea toisena kielenä. Perusopetuksen valmistavan opetuksen tavoitteena on saavuttaa sellainen riittävä kielitaito sekä kielelliset valmiudet, joiden avulla oppilas voi siirtyä perusopetukseen. Opetus perustuu oppilaan omaan taitotasoon ja on siten aina yksilöllistä. Suomi toisena kielen opetus perustuu jatkuvaan oppilaan taitojen seurantaan ja arviointiin. Opetusmenetelmät ja työtavat ovat monipuolisia. Tarkoituksena on kotoutua suomalaiseen koulu- ja opiskelukulttuuriin ja tulla tutuksi erilaisten oppimisen tapojen kanssa.

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Valmistavan opetuksen oppilaalle laaditaan oma yksilöllinen opintosuunnitelma. Vieraita kieliä opiskellaan tämän suunnitelman mukaisesti. Ensimmäisen vieraan kielen ja toisen kotimaisen kielen opiskelu voidaan aloittaa tuetusti jo valmistavan opetuksen aikana. Oppilas voidaan tarvittaessa vapauttaa toisen kotimaisen kielen (B-ruotsin kielen) opiskelusta valmistavan opetuksen jälkeen. Vapauttaminen tehdään aina harkitusti ja jatko-opintovaatimuksia ajatellen. Ruotsin kielen opiskelusta vapautuneet tunnit käytetään oppilaan suomi toisena kielenä -opetukseen tai eri oppiaineiden opetuksen muuhun tukemiseen.

3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet¹⁰.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Oppiaineiden opetuksessa tehdään yhteistyötä koulun muiden opettajien ja opetusryhmien kanssa. Integraatio- ja yhteistyöjärjestelyt toteutetaan joustavasti ja ne voivat olla molemmin suuntaisia. Valmistavan opetuksen oppilaat integroidaan valmistavan opetuksen alussa perusopetuksen ryhmiin etenkin sellaisissa oppiaineissa, joissa kielitaito ei ole etusijalla (taito- ja taideaineet). Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat lisäksi oman kieli- ja taitotasonsa mukaisesti myös muiden aineiden yleisopetuksen ryhmiin mahdollisimman varhaisesta vaiheesta alkaen. Integrointi tehdään aina riittävästi tuettuna ja eriytetyin sisällöin oppilaan oman oppimissuunnitelman mukaisesti. Varhainen integrointi edesauttaa sopeutumista suomalaiseen kouluun ja opiskelutaitoihin. Lisäksi näin tuetaan sosiaalisten suhteiden syntymistä.

¹⁰ [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#), luvut 13, 14 ja 15.

4. Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014¹¹

Ilomantsissa perusopetuksen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri pohjautuu perusopetuksen toimintakulttuuriin. Opetuksessa pyritään vahvistamaan yhteisöllisyyttä siten, että jokainen oppilas kokee kuuluvansa kouluyhteisöön yhdenvertaisena jäsenenä riippumatta kulttuuritaustastaan.

4.3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttäen kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja

¹¹ [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 \(Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96\)](#)

oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Valmistavan opetuksen opetus on osa perusopetusta ja koulun toimintakulttuuria. Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat pääsääntöisesti koulun yhteisiin vuosisuunnitelman mukaisiin tapahtumiin.

4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Ilomantsin kunnan perusopetukseen valmistavan opetuksen eheyttämisessä ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa noudatetaan Joensuun seudun opetussuunnitelmaa. Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat yhteisiin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet. Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Tarvittaessa laaditaan pedagoginen arvio tai pedagoginen selvitys perusopetuksessa tarvittavan tuen tason ja tuen muotojen selvittämiseksi. Monikielisten oppilaiden oppimissuunnitelma tehdään oppilaan siirryttyä perusopetukseen lähes kaikille valmistavaan opetukseen osallistuneille oppilaille, ellei heille tehdä jotain muuta oppimissuunnitelmaa.

6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaalla on oikeus samoihin tuen muotoihin kuin perusopetuksen oppilailla. Tuen tarve ja tukitoimet kirjataan oppilaan omaan opinto-ohjelmaan.

6.3. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä.

On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet ovat tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Valmistavan opetuksen oppilaiden koulunkäyntitaidot ja lähtötaso kartoitetaan valmistavan opetuksen alkaessa yhteistyössä huoltajien kanssa. Valmistavan opetuksen tavoitteet kirjataan oppilaan omaan opinto-ohjelmaan. Opetusta eriytetään oppilaan taitotason mukaan.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen eriyttämisessä hyödynnetään integraatiota, yhteisopettajuutta ja muita joustavia opetusjärjestelyjä. Koulunkäynninohjaajan tuki mahdollisuuksien mukaan eriyttämisen tueksi.

6.4. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa kuvattuja kodin ja koulun yhteistyön tavoitteita ja käytäntöjä. Toimiva kodin ja koulun yhteistyö tukee lapsen kasvua, ja yhteistyöllä on vaikutusta sekä oppilaan koulumenestykseen että kouluviihtyvyyteen.

Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle. Tällöin varmistetaan myös kodin ja koulun välisen tiedonkulun sujuminen. Yhteistyössä huoltajien kanssa käytetään tarpeen mukaan tulkkipalveluja.

Yhteistyö alkaa alkutapaamisesta ja jatkuu säännöllisenä koko valmistavan opetuksen ajan siirtymävaiheyhteistyöhön asti. Yhteistyössä huomioidaan perheiden kulttuuritausta ja heidän kokemuksensa koulujärjestelmistä. Huoltajille kerrotaan opetukseen ja kouluun liittyvistä asioista suomalaisessa yhteiskunnassa, koulussa ja ryhmässä sekä yhteistyön ja tiedonvaihdon tärkeydestä.

6.5. Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa oppilashuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014). Perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma voidaan sisällyttää perusopetusta koskevaan koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan. Koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan oppilashuoltoon. Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä.

Oppilashuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen oppilashuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto on ennalta ehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kouluyhteisössä arvostetaan jokaisen yksilöllisyyttä eikä syrjintää, väkivaltaa, kiusaamista tai rasismia hyväksytä. Oppilaita ohjataan arvostamaan sekä omaa että ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.

Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella. Psykologi- ja kuraattori- palvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat oppilaan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määräajassa. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon valmistavan opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkitsemispalveluista.

Monialainen yhteistyö on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollossa tärkeää. Oppilashuolto järjestetään opetus-, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä siten, että siitä muodostuu toimiva kokonaisuus.

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan sekä tarvittaessa muiden yhteistyökumppaneiden kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa.

Oppilashuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta.

6.6. Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Valmistavan opetuksen oppilaanohjausta toteutetaan soveltamalla Joensuun seudun perusopetuksen opetussuunnitelmassa ja Ilomantsin ohjaussuunnitelmassa kuvattua ohjaustoimintaa. Valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilasta ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan ja toiminnastaan oman ryhmänsä ja kouluyhteisönsä jäsenenä. Ohjauksella vahvistetaan oppilaan itseluottamusta, ryhmässä toimimisen ja oppimaan oppimisen taitoja ja arjen hallintaa. Ohjauksella tuetaan myös kotoutumista ja sopeutumista arkeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

Ilomantsissa perusopetukseen valmistavan opetuksen loppuessa perusopetukseen siirtyvälle oppilaalle tehdään siirtymävaiheen pedagoginen arvio, joka seuraa oppilasta uuteen kouluun ja jonka pohjalta oppilaalle voidaan tarvittaessa tehdä oppimissuunnitelma. Oppilaan siirtyessä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta valmistavan ryhmän opettaja ja vastaanottava luokanopettaja tai luokanohjaaja käyvät oppilaan opiskelua ja etenemistä koskevan siirtokeskustelun.

6.7. Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustieteiden ja erilaisia kurinpidokeinoja. Kasvatustieteiden ja kurinpidotavoissa noudatettavasta menettelytavoista säädetään perusopetuslaissa.¹²

Kasvatustieteiden keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelytavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja

¹² [Perusopetuslaki \(628/1998\) 35 a § \(1267/2013\)](#), [36 § \(477/2003\)](#) ja [36 a § \(1267/2013\)](#)

oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustieteellistä keskustelua käytetään.

Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevää oppilasta voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.¹³

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteellisten keskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.¹⁴ Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustieteellisten keskustelujen ja kurinpidonmenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti. Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpidonseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun.¹⁵ Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon

¹³ [Perusopetuslaki \(628/1998\) 36 § \(477/2003\) ja 36 a–36 i § \(1267/2013\)](#)

¹⁴ [Perusopetuslaki \(628/1998\) 29 § \(1267/2013\)](#)

¹⁵ [Perusopetuslaki \(628/1998\) 47 a § \(1267/2013\)](#)

edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Seudullinen ohjeistus kasvatustieteiden ja kurinpitomenettelyjen toteuttamisesta on kuvattu Joensuun seudun perusopetuksen opetussuunnitelman liitteessä 5.

7. Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Oppimisen arvioinnissa huomioidaan oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä suomen kielen taito. Arvioinnissa käytetään monipuolisia, joustavia ja tilanteeseen sovellettuja menettelytapoja. Valmistavan opetuksen oppilaiden arviointi on sanallista ja oppilaan itsearvioinnin edellytyksiä kehittävää. Arvioinnin periaatteista, tavoitteista ja menetelmistä annetaan tietoa sekä oppilaalle että hänen huoltajilleen. Oppimisen edistymistä arvioidaan oppilaalle laaditun oman opinto-ohjelman sekä valmistavan opetuksen yleisten tavoitteiden mukaisesti.

8. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Ilomantsin peruskouluun valmistavan opetuksen todistusmalli ja todistuksessa käytettävät arviointilausekkeet ovat tämän opetussuunnitelman liitteenä.

9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa¹⁶ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksi lukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot¹⁷.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja¹⁸. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä¹⁹.

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain.²⁰ Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

¹⁶ [Perusopetuslaki \(628/1998\) 38 §](#)

¹⁷ [Perusopetuslaki \(628/1998\) 18 §](#)

¹⁸ [Perusopetusasetus \(852/1998\) 23 §](#)

¹⁹ [Perusopetusasetus \(852/1998\) 23 §](#)

²⁰ [Perusopetusasetus \(852/1998\) 23 §](#)

Iloimantsin kunta
Pogostan koulu

2024-2025

Sivu 1 (1)

31.05.2025

Iloimantsilainen Esimerkki Oppilas

Syntymäaika:

Todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta

Opetuksen laajuus x tuntia.

Suomen kielen eri osa-alueet: puheen ymmärtäminen, puhuminen, tekstin ymmärtäminen ja kirjoittaminen: olet saavuttanut valmistavan opetuksen tavoitteet.

S2-kielitaidon tasokehitys on todistuksen liitteenä.

Opetusta on annettu suomi toisena kielessä x h/vko.

Olet tutustunut seuraaviin oppiaineisiin ja niiden keskeisiin käsitteisiin: ympäristö- ja luonnontieto, matematiikka, kuvataide, käsityö, musiikki ja liikunta.

Olet osallistunut perusopetukseen valmistavaan opetukseen ajalla pvm-pvm

Olet osallistunut opiskeluun x ja edistynyt opinnoissa x

ESIMERKKILÄ

Esimerkkilän yläaste

Tulospäivä: 25.08.2020

SUOMI TOISENA KIELENÄ -OPETUS KIELEN TAITOTASOT

1 (1)

Oppilas Anton Adamow	Syntymäaika 01.03.2012	Aidinkieli venäjä	Kouluuntulopäivä	Ryhmä 7A
Ryhmänohjaaja Sinikka Kosini	Suomi toisena kielenä -opettaja			
☐ Suomi äidinkielen tasolla ☒ Suomi toisena kielenä ☐ Suomi äidinkielenomaisena				
Suomi toisena kielenä, lisätietoja			Kielitaidon lähtötaso	

Kausi	Pvm.	Kieli	Kuulun ymmärtäminen	Lisätietoja	Puhuminen	Lisätietoja	Luetun ymmärtäminen	Lisätietoja	Kirjoittaminen	Lisätietoja
	25.08.2020	suomi	A1.2		A1.1		A1.2		A1.2	

Edistyminen opiskelussa

On osallistunut opiskeluun aktiivisesti.
On motivoitunut opiskeluun hyvin.
On edistynyt opinnoissa nopeasti. On edistynyt opinnoissa hitaasti.

On osallistunut opiskeluun vaihtelevasti.
Opiskelumotivaatio on vaihtelevaa.
On edistynyt opinnoissa kohtalaisesti.